

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 177

Maribor, sreda 6. avgusta 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velik požar v Marseillu

PARIZ, 6. avgusta. Včeraj dopoldne je v eni največjih predilnic v Marseillu izbruhnil požar, ki se je razširil s tako bliskovito naglico, da se delavke, ki so bile zaposlene v gornjih prostorih, niso mogle pravočasno rešiti in jih je 20 našlo smrt v plamenih.

Mussolinijev položaj omajan?

PRIPRAVLJA SE SPREMEMBA V FAŠISTIČNI VLADI.

PARIZ, 6. avgusta. Glasom poročil iz Rima je položaj v Italiji čimdalje bolj kritičen. V zadnjem času se množe v fašističnih krogih nasprotja in razdori. Pariški listi naglašajo, da prevladuje v Italiji vedno bolj prepričanje, da Mussolini nima več zaupanja v nekatere prefekte, ki jih bo prestavil. Razen tega namerava Mussolini v kratkem izvršiti preosnovo

fašistične vlade. V vlado bi vstopila bivši tajnik stranke Farinazzi in maršal Badoglio, ki bi bila neke vrste zaupnika dvornih in vojaških krogov v fašistični vladi in bi kontrolirala njeno delovanje. Vest o teh spremembah komentira francoski tisk v tem smislu, da je Mussolinijev položaj radi naraščajočih izgredov in nemirov omajan.

Grozote suše v Ameriki

20 DRŽAV TEŽKO PRIZADETIH. — UNIČENI PRIDELKI IN ŽIVINA. — SILNI GOZDNI POŽARI.

NEW-YORK, 6. avg. Radi silne vročine, ki pritiska v srednji in južni Ameriki, je nastala zlasti v pokrajinah takozvane- ga žitnega pasu katastrofalna suša, ki je povzročila ogromne škode. Žitna polja in ostale kulture so popolnoma ožgane, pašniki pa tako posušeni, da so velike črede živine brez krme. Mnogo živine je radi pomanjkanja vode poginilo, drugo mora- jo na debelo klati, ker bo sicer poginila.

Prizadetih je zlasti 20 držav, v katerih bodo morali poklati vso živino. Druga nič manjša nevarnost grozi radi suše od gozdnih požarov, ki se pojavljajo v vedno večjem številu ter se širijo z bliskovito naglico. Gašenje je deloma radi neznosne vročine deloma radi pomanjkanja vode in ljudi skoro nemogoče. Prostrane farme so uničene, mnogi farmerji bodo ob vse premoženje.

Jugoslovenska delegacija za balkansko konferenco

BEOGRAD, 6. avg. Atenski list »Le Messenger d'Athènes« javlja, da so člani jugoslovanske delegacije za skorajšnje balkansko konferenco sledeči: beograjski vseučil. profesor dr. Čeda Gjorgjević kot predsednik; kot člani pa prof. Velibor Jokić iz Beograda; predsednik Trg. zbornice dr. Milan Vrbanić iz Zagreba; gđna A. Stebi iz Hig. zavoda v Beogradu; glavni tajnik Saveza industrijev dr. Gregorič; tajnik ljubljanske TOIZ Ivan Mohorič; pomočnik ravnatelja Saveza srbskih zemljoradniških zadrug Vlada Gjorgjević; generalni tajnik beograjske Trg. zbornice Svetislav Malović; tajnik trgov. ministrstva Sava Obradović in vseuč. prof. iz Beograda Milan Žižović.

in čim se je neurje pleglo, so vsi odhiteli na kolodvor, da čimprej zapuste Italijo.

Agrarna konferenca v Varšavi

BUDIMPEŠTA, 6. avgusta. Poljska vlada je včeraj obvestila madžarsko vlado, da je sklicana skupna konferenca evropskih agrarnih držav za 18. t. m. v Varšavo. Poljska vlada je povabila Madžarsko, Češkoslovaško, Rumunijo, Jugoslavijo in baltičke države. Konferenci bodo prisostvovali poljedelski ministri vseh teh držav s strokovnjaki.

Dvojni tir na progi Beograd—Niš—Skoplje.

BEOGRAD, 6. avgusta. Minister za promet Radičević je pregledal načrte za zgradbo drugega tira na progi Beograd—Niš—Skoplje, ki bi bila velike gospodarske važnosti za Srbijo.

Motnje v želodce in črevesu. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah s satikarjih in hemoroidalno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski občinski svet

Sinočnja javna seja mariborskega občinskega sveta je trajala od 18.30 do 19.30. Pred prehodom na dnevni red je dal nekaj pojasnil predsedujoči župan dr. Juvan, na čigar predlog je bilo sklenjeno, da si nabavi mestna občina 7 sedežni

pogrebni avtomobil

znamke Torino Fiat, ki stane pri takojšnjem plačilu 118.000 Din. Po računih pokopališkega odseka se mora avto amortizirati v dveh letih. Pogrebni konjev pridrži občina potem samo dvoje.

Glede brezstanovanjcev

je župan zavrnil predvsem one glasove, ki pravijo, da je mestna občina kriva tej veliki bedi podmostnih stanovalcev. Občina mariborska je storila za olajšanje stanovanjske bede relativno več od vsake druge občine v naši kraljevini. Od 60 milijonov dolga je 30 milijonov investiranih v stanovanjske svrhe, saj je ustvarjenih 450 novih stanovanj. Razen tega je dala občina jamstva za 8 milijonov Din za posojila zasebnikom, ki so gradili, ter jim je posodila iz lastnih sredstev v isto svrhu milijon Din. V stanovanjske svrhe je torej bilo votiranih preko 40 milijonov. Poleg vsega tega ne plačuje noben najemnik polne amortizacijske najemnine, ampak kvečjemu nje tretjino; ostali dve tretjini pa trpi občina, ki je plačala iz gradbenega fonda že 12 milijonov za amortizacijo. Iz teh razlogov občina pri najboljši volji ne more in ne sme več trošiti v gradbene svrhe. O zadevi brezstanovanjcev je upravni odbor razpravljal že na dveh sejah in predlaga sedaj: občina zgradi v bližini Kraljeviča Marka ulice provizorno barako, ki bo stala 30.000 Din in v katero bodo sprejete le one stranke izpod mosta, ki so pristojne v mesto. Teh pa je od vseh 18 družin samo pet. V tej baraki ne bodo nikaka stanovanja, ki si jih morajo prizadeleti čim prej poiskati drugje, temveč bo le začasna skupna streha za najbolj potrebne. Ker je svet pod mostom državna last, bo naprošeno politično oblastvo, da iz zdravstvenih razlogov prepove vsako novo naselitev pod mostom. Ta predlog je bil z večino glasov sprejet. Sprejet je bil tudi predlog obč. svet. Grčarja in tov., naj se merodajna mesta naprosijo, da je tolmachi določbe zakona o pobijanju draginje tudi na stanovanjske najemnine.

Vse gradivo I. odseka je bilo prihranjeno za razpravo v tajni seji.

Za II. odsek

je poročal obč. svet. Aljančič. Društvu za zdravstveno zaščito dece in mladine se dovoli izredna podpora 50.000 Nin.

Za tretji odsek

je poročal obč. sv. Žebot. Občina bo uredila Primorsko in Aljažovo ulico. — Če zasadi ISSK Maribor najprej mlado drevje na primernem kraju, bo morebiti kasneje govora o odstranitvi večjih dreves, za kar prosi klub. — Potrjena je bila sprememba mestne meje pro i občini Košake. — Popravila asfaltnih hodnikov se oddajo edinemu ponudniku tvrdki Piki za 250.000 Din, v bodoče pa bo vršila ta popravila občina z lastnimi delavci.

Za četrti odsek

je referiral obč. sv. dr. Lipold. — Di- jakom srednje tehniške šole iz Ljubljane, ki sodelujejo pri novi izmeri mesta in imajo od države premajhno podporo za eksistenco, bo še občina plačala 1 Din od ure. Ker pa za ta izdatek nima drugega kritja, bodo slabše plačani pri istem delu zaposleni

visokošolci, ki prejemale sedaj 3.50 do 5 Din na uro in ki nimajo državne podpore. — Čim se najde kritje, se nabavi novih 80 tržnih miz, ki so že nujno potrebne. — Uslužbenec v mestnem kopališču v Kopališki ulici se bo enotno regulirala plača in se zato posameznim prošnjam ne more ugoditi. Predstojništvu mestne policije se dovoli 15.000 Din za uradne potrebščine, in sicer iz fonda za nepredvidene izdatke, ker je proračun izčrpan. — Sanatorij dr. Černiča se za tri leta oprosti hišno najemninških doklad.

Pohorska vzpenjača.

Na prošnjo Mariborske gospodarske in tujske prometne korporacije za udeležbo občine pri pohorski vzpenjači, je bil soglasno sprejet sklep: mestna občina bo prispevala pol milijona dinarjev, čim bo manjkalo do celotnega potrebnega zneska (približno 4 milijonov) še milijon dinarjev.

Zadeva vojašnic.

Zadnji čas je, da se mestna občina pogodi z vojaško upravo o vprašanju vojašnic. Občina ima v lasti tri vojašnice, erar pa Dravsko vojašnico in skladišče. Lastnika naj si te objekte zamenjata. Mešana komisija naj stavebene, za izravnavo morebitnih diferenc pa se naprosi banska uprava za posredovanje.

Mestnim delavcem se izplača meza tudi za praznika Rešnjega Telesa in blinčastnega ponedeljka.

Predlog za gradnjo hotela po dr. Edvardu Feldmanu na Mariborskem otoku se vrne kopališkemu odseku, ker je v prvotni obliki nesprejemljiv.

Za peti odsek

je poročal obč. sv. Murko. Prošnja za podelitev koncesije starinarstva je bila odklonjena. — Pritrdi se krajevni potrebi za premestitev zobotehnične obrti Maksu Wolfu. — Ker avtomobili na Koroški cesti s prahom onesnažijo meso na stojnicah, bodo v bodoče cesto ves dopoldan škropili, čim pa bo mogoče, bodo predstavljene mesarske stojnice na novi del Glavnega trga. — Prošnja Oskarja Žužka za koncesijo prevažanja oseb z avtobusi na progi Ljubljana - Maribor in obratno je bila odklonjena. Pač pa je dovolil obč. svet Franju Snuderlu občasno prevažanje oseb z avtobusi na progi Sv. Jurij - Sv. Jakob - Maribor.

V tajni seji

je bil izvrstno kvalificirani mestni urlužbenec dnevnicar-risar pri gradbenem uradu Tošo Primožič, ki je dosegel svetovno prvenstvo v telovadbi, pragmatiziran kot stalen v tretji kategoriji. — Dalje so bile rešene razne prošnje za sprejem v občinsko zvezo in za zagotovilo sprejema, razne pritožbe proti odlokom magistrata, ki se nanašajo na predpis prirastkarine, večjo uporabo vode in priklonke kanalske pristojbine. — Pritožbi SUZOR-a, ki gradi palačo nasproti sodišču, je bilo ugodeno, tako da se bo ta stavba zgradila povsem po načrtu SUZOR-a. — Obširna debata se je vršila o trošarinah. Obč. svet je prišel do skoro soglasnega mišljenja, da je treba o tem podrobno razpravljati, ker bo uvedba trošarine kot skrajno sredstvo potrebno, če ne bo mogoče naiti drugih prikladnejših kritij za velik primanjkljaj v proračunu prihodnjega leta.

Katastrofalna opustošenja Benečije

TRST, 6. avgusta. Preteklo nedeljo je opustošil silen orkan skoro vso Benečijo, zlasti Benetke same. Ker so bile vse zveze prekinjene, so prišla prva poročila šele sedaj. Vihar je z nepojmljivo silo divjal in pustošil tako, da je bila cvetoča pokrajina v par minutah spremenjena v puščavo. Veter je gnal valove s tako silo, da so nastale velike poplave. Na Lidu je odneslo vse kopališčne naprave. Hotel Bella Venezia je skoro v razvalinah. Še huje je prizadet hotel Casa Rossa. Kjer je odneslo streho in z gornjih nadstropij celo pohištvo. Tudi nešteto drugih zgradb je ob strehe. Med tujci je zavladovala strahovita panika

Mariborski in dnevi drobiž

Rokotvorni tečaj u Mariboru

Skoro bi se neopaženo završil prvi rokotvorni tečaj u Mariboru in Mariborčani bi niti ne vedeli, da se je v teh dneh lepo številce podeželskih vzgojiteljev in vzgojiteljic iz Dravske banovine trudilo in potilo ob skobelnicah in stružnicah tam v dvoriščnem poslopju v delavnici deške meščanske šole v Krekovi ulici. Tako tiho in brez tamtama bi se vse zaključilo, kakor je že to navadno pri vseh podjetjih, ki jih zasnuje in se jih loti naš poznani in neumorni strokovnjak ravnatelj meščanske šole Drago Humek.

Pa ne boš, sem si mislil, to pot ne bomo tiho, ampak bomo razgalili tvoje početje, dragi Humek, v teh vročih poletnih dneh, ko večina nas misli in nekateri srečnejši tudi uživajo brezdelje ob morju ali v planinskem zraku, ti pa si zvalil že od šolskega dela utrjene prosvetne pionirje v mestno zidovje, da jim daješ novega znanja, novih spretnosti in upogledov v sodobno vzgojno delo.

14. julija je začel po odobritvi kraljevske banske uprave rokotvorni tečaj in bo trajal do 15. avgusta. Ta dan pa bodo tečajniki razstavili dela, ki so jih izvršili v tem času, in gotovo ne bo vzgojitelja in prijatelja šolstva v Mariboru, ki si ne bi ogledal te posebne razstave med počitnicami.

24 je udeležencev na tečaju in so od vseh strani. Iz Apač sta Črnigov Vera in Šnuderl Hinko, iz Polzele Polanc Adolf, iz Šoštanja Vreže Jurče, iz Slovenjgradca Sovre Karl, iz Brežic Ivanc Valerija, iz Mežice Hergouth Jože, od Sv. Petra Bertonec Vlado, iz Kranja Planina Marija, iz Studencev Skilan Josip, iz Vojnika Lapaine Josip, iz Pameč Visočnik Andrej, s Sv. Planine Pahor Drago, iz Šmarja Berce Rafko, od Sv. Ane Čeh Ivo, iz Laporja Logar Franjo, od Sv. Jurja Vižintin Rudolf, iz Kamnice Pulir Josip, iz Krčevine Cvetko Fran in Lovše Ivan in iz Maribora Čeh Marija, Korban Vlado, Vomer Ivan, Rudež Josip. Ravnatelj Humeku pa asistira pri vodstvu dela Korošec Jože in Kos Jože.

V osem skupin so razdeljeni delavci in razveseliš se, ko opazuješ starejše in mlajše tovariše in med njimi tovarišice, kako hite in se gibljejo in teknujejo, kdo bo bolj poslušen učenec, kdo bo izdelal boljše delo. Prva skupina izdeluje iz lepenke platnice, mape, vseh vrst škatle itd., druga veže knjige, tretja modelira iz gline, četrta skoblja, žaga, in nabiva, peta struži, šesta dela lične izdelke iz protja, sedma se uri v kovinarstvu, osma pa rezlja okvirje in lične like iz lesa in linoleja.

Ko vstopiš v delavnico, misliš, da boš oglušel, ali kmalu se privadiš in se samo čudiš vztrajnosti in veselju do dela. Misli pa, kako bodo z novim šolskim letom svojim učencem nudili nekaj novega, nekaj, kar dviga človeka, vpodbujajo vse, da so gluhi za ves ropot in neutrudljivi ves dan, ker delati morajo od sedme zjutraj do ednajstih in od treh popoldne do sedmih zvečer. V vsaki skupini pa delajo po načrtu od najlažjega, osnovnega do težjih, kompliciranejših izdelkov. Ko završe eno skupino, se utrdi še v teoriji in si beležijo metodni postopek.

Kot laik dobiš utis, da je tak rokotvorni tečaj nekaj važnega ne le za udeležence tečaja, ampak predvsem za naš naraščaj, naše otroke, ki jih bodo ti udeleženci vzgajali. Delo dviga človeštvo, zato čast udeležencem, ki so žrtvovali počitnice, da pridobijo nekaj novega, mi pa si lahko častitamo, da imamo v svoji sredi ravnatelja Humeka, ki tiho sicer, ali neumorno skrbi in dela za dvig našega šolstva.

Himen.

Včeraj popoldne sta se poročila v limbuški župni cerkvi gđ. Tatjana Hribar, hčerka pokojnega odvetnika dr. Ivana Hribarja, in g. Drago Senica, bančni uradnik v Zagrebu.

Jadranaši!

V petek vsi ki pevske vaji pri Kosi-žu! Gre za izlet v Apače!

† Tone Šramel

Že drugič je smrtna kosa segla med nas in nam pokosila enega najdražjih iz naših vrst. Štiri leta smo bili skupaj, štiri leta si bil naš, samo naš Tonček; sedaj pa smo ostali brez tebe. Vsi smo raztreseni po naši lepi domovini, na vseh koncih smo in uživamo počitnice. Tebi pa je postal najlepši čas dijaškega življenja usoden. Kruta ubijalčeva roka je zavilhtela nož in Večni te je poklical na počitnice, na večne počitnice k sebi.

Vedno je bil Tonček naš, vsi smo ga ljubili. Tudi tam doma so ga vsi ljubili kakor svojega. Čutil sem to, kadar sem šel z njim po poteh in stezah na Pragerskem in mi je govoril o svojem odru, ki si ga je sam postavil, o tamburaškem društvu, ki ga je vodil, sadjarskem društvu, ki ga je ustanovil in še mnogo drugega, ko mi je razlagal svoje načrte, ki so bili veliki in idealni, porojeni iz duše mladostnika, kakor je bil širok in zmožen samo naš Tonček. Ni ga poznala naša javnost, saj je bil še mlad, dijak je še bil in vendar so ga poznali tam doma stari in mladi in nihče ni dvomil, da se bo Tone nekoč postavil v prve vrste našega naroda. Sedaj nam ga je pa vzel Večni, vzel ga je k sebi in nikoli, nikoli nam ne bo več vrnil — Tončka. — Raztresen je peti letnik, a vem: ko bodo slišali in čitali vsi njegovi kolegi tužno vest, bodo čutili vsi eno. Grozna, ogromna bolečina bo stisnila srce vseh in večno se bo poznalo v teli tovariških srečih, da je najlepši cvet bil utrzan iz njih srede.

Lahka naj Ti bo zemlja, katero si vedno ljubil! Vlado G.

Uboj pri kvartanju

V ponedeljek zvečer so se znašli v Bohorju gostilni pri Sv. Lenartu v Slov. gor. kvartopirski bratci Ivan Slaček, živinski mešetar iz Radehove, Franc Šumandl, posestnik iz Zgor. Žerjavc in neki Avstrijec, po imenu Gvied, ki se je priklatil semkaj v izvrševanju svoje trgovine z živino. Kvartalo se je do pozne noči. Okrog 11. ure pa so udeleženci kvartanja odšli v Lešnikovo gostilno pri Sv. Lenartu, kjer se je igra nadaljevala. Šumandl je pri igri vedno izgubljal, kar ga je tudi jezilo, ker je večkrat med igro skušal izzvati prepir, nasprotnika pa sta ga vedno pomirila z majhnimi dobitki. Čet, sreča se ti kaže. Seveda se je med igranjem pilo prav na veliko in v pijanosti niso vedeli, kako se dalje igra, in kar se so se že skoraj same od sebe mešale in letele po mizi.

Okoli pol 4. zjutraj pa je nastal prepir, katerega tudi gostilničar, ki je dremal ob sosedni mizi, ni mogel pomiriti. Šumandl je baje skočil v Lešnikovo kuhinjo in poigrabil kuhinjski nož, s katerim je, prišedši nazaj v gostilniško sobo, udaril proti Slačeku, da se mu je nož zarinil v levo stran vratu in prerezal vse žile. Slaček se je parkrat zavrtel po gostilniški sobi in padel na hrbet. Šumandl pa je šel z gostilničarjem Lešnikom na šentlenarsko orožniško postajo in se javil.

Šumandl pravi, da ni on šel po nož v kuhinjo, ampak da ga je prinesel Slaček, hoteč njega zabosti, da mu je pa on nož izvil iz rok in se branil z njim ter po nesreči udaril Slačka po glavi. Sicer pa so bili vsi pijani in nikdo ne more z gotovostjo potrditi, kako se je zločin izvršil.

Zadevo ima v rokah preiskovalni sodnik pri Sv. Lenartu, kateri bo ugotovil krivdo ali nekrivdo.

Dom magistratnih uslužbencev.

Gradnja počitniškega doma mariborskih magistratnih uslužbencev na Pohorju prav lepo napreduje. Tvrdka Živic ima zaposlenih sedaj kakih 30 delavcev pri teh delih in so kleti že dograjene.

Novi kolki

po 50 para po 1, 3 in 50 Din pridejo. 1. sept. v promet. Dozdajna emisija teh kolkov ostane še dalje v obtoku do popolne razprodaje.

Sejem v Sv. Juriju v Slov. gor.

V torek 12. tm. se vrši v Sv. Juriju v Slov. gor. živinski in kramarski sejem in so prodajalci in kupci uljudno vabljeni.

Češki gost v Mariboru.

Z večtedenskega študijskega potovanja po srbskih kulturnih središčih je prispel te dni v Maribor bivši predsednik in sedanji knjižničar Češko-slovaško-jugoslovenske lige v Budjevičah g. prof. Vuga, ki ostane med nami nekaj dni na odmoru. G. prof. Vuga, slovenki rojak in pred. vojno profesor v Trstu, se je zelo laskavo izrazil o kopališču na Mariborskem otoku, ki ga z veseljem poseča ob solčnih popoldnevih.

Plemenit čin mestne občine.

Sinoči ob 20. so pripeljali v gasilski dom velike »Magirus«-lestvo, ki je montirana na posebnem avtomobilu. Na Koroški cesti pred gasiln. domom se je že dolgo poprej zbralo več stotin broječe občinstvo. Na dvorišču pred garažo za gasilska vozila se je vršila nato demonstracija ogromne lestve, ki ima, dasi izdelana v Ulmu ob Donavi, zlato bleščeč napis v slovenščini: »Magirus-levstva«. Prvi je splezal v vrstolomno višino, razsvetljeno z žarometi plezač I. reda Ivan K r k l e c, dočim je v Ljubljani, kjer je bila razstavljena, splezal nanjo vežbalni mojster Joža V o l e t i č, znani dolgoletni gasilec in stari član mariborskega Sokola. S pomočjo brezhibno delujočega motornega pogona so predvajali vse mogoče oblike intervencij, ki pridejo v poštev pri velikih požarih. — Načelnik Ivan V o l e t i č je razpolovine lestve v zanosnem govoru povdarjal veliko zaslugo mestne občine, ki je žrtvovala vsoto 500.000 Din za nabavo te najmoderneje naprave, s katero se ponašajo dosedaj samo še mesta Beograd, Zagreb in No visad. Za Mariborom, ki je edini v Dravski banovini, sta se ob priliki vseslovenskega gasilskega kongresa navdušili zanj še mesti Ljubljana in Osijek.

Prodaja starega materiala.

Dne 22. avgusta t. l. se bo vršila pri Središnjem stovarištu materiala v Mariboru licitacija glede prodaje raznega starega materiala (papir, karton od vozniških kart, zlomljeno steklo, nerabne električne žarnice, odpadki od platna, sukna, konopje, kožuhovalne, klinterit tesnilne plošče, staro mazivo).

Razvanje pri Mariboru.

Prihodno nedeljo dne 10. t. m. se vrši dopoldne ob 10. licitacija občinskega ribolova in sicer za dobo 3 let. Izključna cena 200 Din. Popoldne ob 3. istega dne pa se vrši licitacija občinskega sadja. — Polovico izdružbene svote je plačati takoj. Zbirališče obakrat pred gasilnim domom.

Izlet akademikov na mejo.

Društvo jugoslov. akademikov v Mariboru priredi v soboto 9. in nedeljo 10. tm. izlet na severno mejo k Pankraciju. Zbirališče v soboto ob 13. na glavnem kolo-dvoru, odhod s koroškim vlakom ob 13.18. Po članih vpeljeni gostje ter abiturienti so dobrodošli! Tovariši, ki imajo doma nerabne slovenske knjige, naj jih prinesejo seboj, da jih oddamo javni knjižnici v šoli na Remšniku, pod koje spada Pankracij. — Tovariši, zavedajte se nacionalne važnosti tega izleta na našo severno mejo in udeležite se ga v čim častnejšem številu!

Danes kabaretni večer

V četrtak specialni večer komikerja Pauliga in gospe v Veliki kavarni

Za izvoz naših vin.

Privilegirana deln. družba za izvoz bo organizirala poseben oddelček za pospeševanje izvoza naših vin. Zavod bo v vseh vinorodnih krajih ustanovil vzorne kleti in skrbel za strokovnjake, da se bo kvaliteta vin dvignila na nivo, ki ga zahteva inozemski kupec. V vseh večjih konzumnih centrih inozemstva se bodo osnovala lastna vinska skladišča pod vodstvom in nadzorstvom domačih strokovnjakov, ki bodo skrbeli za ugodno prodajo vin. — Upanje je, da se bo na ta način omilila vinska kriza.

Ali ne bo konca?

Pod državni most na desni strani Drave se je naselila šestčlanska rodbina poštnega zvanika Miroslava Šumra, ki je bila dne 1. tm. deložirana v Taborski ulici št. 22. Potentakem živi oziroma životari pod mostom že okoli 80 oseb...

Mariborski pevci na naši meji.

V ponedeljek sem bil v Sv. Jurju ob Pesnici. Sedim popoldne v gostilni blizu cerkve. Zagledam pogrebce, ki prihajajo k cerkvi. Dečki in deklice, pa tudi mala krsta, vse je bilo v cvetju. Obenem pa se je ustavilo tik pri cerkvi 10 kolesarjev. Zanimalo me je, kakšen je to pogreb in kdo so kolesarji. Kako sem bil iznenađen, ko vidim, da so kolesarji sami poznani »Jadranaši« iz Maribora, ki so prišli, da izkažejo zadnjo čast prerano umrlemu sinčetu tovariša Zindaršiča, kateri je bil na letovišču pri stari materi. Po opravljenih cerkvenih obredih pred cerkvijo so zapeli večnolepo, srce pretresujočo »Vigred«, na pokopališču na malem hribčku v bližini pa Pavšičevo »Spomladi vse se veseli«. Ubrani akordi so se razlegali daleč po dolini. Po pogrebnih svečanosti so se pevci poslovili od starišev in sorodnikov ter šli na požirek dobre kapljice. Tudi tam so še zapeli nekaj lepih narodnih pesmi. Škoda, da so vrli kolesarji »Jadranaši« tako kmalo odrinili v Maribor. A zopet so pokazali, kako znajo ceniti svoje tovariše in se ne strajo ne truda ne stroškov. Nekdo.

Tudi Perun in SPD poletita v nedeljo v Apače!

Člani »Peruna« so vabljeni, da se po možnosti udeležijo izleta v Apače 10. tm. (daljava preko Gor. Radgone 52 km). Zbirališče v nedeljo v Nar. domu, odhod točno ob 12. Kdor ne bo kolesaril, naj se prijavi za avto v Nar. domu do sobote do 20. Za odbor: Ivan Kvas, podpredsednik. — Istotako so vabljeni v Apače člani podružnice SPD v Mariboru: dr. Senjor, načelnik.

Požar na Jelovcu.

Sinoči so opazili med Selnico in Brestrnico velik ogenj. Brez točnega obvestila so kmalu po 9. uri odbrzeli pod vodstvom poveljnika Ivana Volerija mariborski gasilci, ki so bili še zbrani po slovesnem sprejemu lestve »Magirus«, v Brestrnico. Pri znani gostilni Bruderman v Brestrnici so morali gasilci pustiti svojo brizgalno in oditi k pogorišču na hrib, oddaljen nad pol ure od ceste. Pri posestniku Josipu Kodriču na Jelovcu št. 15 je v gospodarskem poslopju iz še nepojasnjenega vzroka izbruhnil ogenj. Gasilci so našli poslopje v groznilih plamenih in so so mogli posredovati le z ročno brizgalno in sekirami. Kljub velikemu naporu se jim je krog polnoči posrečilo samo omejiti ogenj ter obvarovati pred nevarnostjo sosedne objekta. Na pomoč so prispeli tudi pekrski gasilci. Zgorela je s poslopjem 1 svinja, ves pridelek sena in slame, precej žita in kmečkega orodja. Škoda znaša preko 100.000 dinarjev, a je krita le z neznanjo zavarovalnino. Mariborski gasilci so se o polnoči vrnili v svojo matico. — Pri opisani nesreči se je zopet pokazalo, kako usodno je dejstvo, da v Brestrnici ni javne telefonske govorilnice. Ako bi bili gasilci pravočasno telefonično obveščeni iz Brestrnice, kamor so sinoči prispeli v pičlih 10 minutah po pri-vatnem obvestilu, bi bila škoda daleč ko manjša.

Za uboge šolarje v Krčevini.

V prid ubogim otrokom šole v Krčevini so darovali: dimnikarski mojster Jerč Vinko 100 Din, g. Sax Hinko 60 Din in župan Peklar Matija pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 35 Din. Vsem prirčna hvala! — Veselica, ki jo priredi kraj. odbor Rdeč. križa prihodnjo nedeljo v gostilni Kecek, obeta biti prav zanimiva. Za godbo bodo skrbeli priljubljeni tamburaši, plesateljina mladina bo se lahko na posebnem podliu (odru) v vrtu zasukala po mili volji, pevci »Lune« bodo nastopali v moškem zboru pod priznanim vodstvom gda. Horvata, športniki pa se bodo pogajali za lepe dobitke na kegljišču. Ker je čisti dohodek prireditve namenjen za uboge šolarje, zato pričakujemo številen obisk te prireditve.

Avto v iarku.

Davi okrog sedmih, ko odhajajo iz Zg. Sv. Kungote avtobusi, se je pri mostu Zg. Sv. Kungoti zaletel oseben avto št. 2-106 v obmestno ograjo ter se na srednjem delu močno poškodoval. Avto se je prevrnil, potnik pa je ostal nepoškodovan. Domačini so takoj pritekli in rešili šoferja iz mučne situacije. —

Vozila in vožnje

DEDOVO PROROŠTVO. — BLAZNO HLASTANJE IN BRZENJE. — BOLEZEN DUŠE SODOBNEGA ČLOVEKA.

Moj pred četrto stoletja umrli 93letni ded mi je kot fantiču ponavljal, da če želim doseči njegovo starost, moram zmerno živeti, ne smem se jeziti, ne kadi in niti se preveč voziti. Vse mi je šlo prilično v glavo, le nauk o pregosti vožnji ne. Kaj je vendar na vožnji? Ded je utemeljeval: »Živali se gibajo po svoje, človek po svoje; noge ima le za hojo, kvečemu, če tupatam teče, a to naj bo le v sili in potrebi, ker sicer se naglica težko maščuje. Bog je ustvaril človeku noge, ki naj mu v vsakem slučaju zadoščajo.«

Šele ko sem pričel živeti na lastnih osebnih izkušnjah, sem zapadel resnico preprostega dedovega razuma iz onih časov, ko so »človeku noge v vsakem slučaju zadoščale«.

A ded je slutil nove čase in je tožil: »Ne le z železno kačo, tudi po zraku se bodo ljudje vozili. A takrat bo slabše kot je danes.«

Dedova slutnja je postala resnica. Človeški duh si je podredil ozračje in sanja o višinah. Zračna prometna sredstva krajšajo svet, nas zblizujejo in utešajo naše vedno večje potrebe, ki so že davno prekoračile vaški plot. Kako »naj« no ga v vsakem slučaju zadošča, če danes potujemo v druge države in dele sveta, kakor da bi šli v sosednjo vas!? Ne! Moj ded se je motil, ker je bil iz časov zadnjega našega življenja, kjer je zadoščala steza do bližnjega sosedu ali kolovoz za lesen voz.

»A takrat bo slabše kot je danes.« Ali se je tudi tukaj motil? Dvomim. Saj so očani učakali visoko starost in so bili, kolikor se spominjam, vedno dobre volje, šaljivi, dovipni. Res so tudi takrat trpeli, a to trpljenje je bilo manjše od današnjega, ker se je omejilo bolj na telesno plat, dočim trpimo danes tudi od duševne strani. Da omenim kot dokaz za to trditev samo vrtočave vožnje, ki napenjajo naše živce in mejijo že na — blaznost. Mislim na samovozila, čijih po-

mena ne moremo podcenjevati in se nad njimi spodtikati, dokler so v mejah zmernosti in vrše svojo nalogo po pameti, slični oni učenjakov in tehnikov, ki so to prometno sredstvo postavili v službo človeštvu. A pri blazni brzini se človek vpraša, če je to (brzina) cilj prirodoslovnih in tehničnih izsledkov. Mudi se. Značilno pa je, da se mudi ravno onim, ki se jim res ne mudi. Da je naglica, brzina naravno utemeljen pojav! Bodi, a vedno le v toliko, v kolikor je utemeljena od drugih naravnih pojavov inštruktivno-animaličnega značaja (nevarnost - beg, lakot - lov itd.). Današnje gospodarsko življenje vendar ni še v takih krčih, da bi utemeljevalo blazno naglico, ki je zahtevala že toliko žrtev. Ta pojav se da razlagati le z duševne strani.

Ravno vrtočave vožnje z avtovozili so najboljše priče o naši histerično-bojni duši, čije nestrpnosti ne more zadostiti noben še tako izjemen pojav. Neznani »nekaj« nas poganja iz nestrpnosti v nestrpnost. Saj je n. pr. avtovozniku, ki ima do cilja še par km, končno vse eno, ali pride tja par minut prej ali pozneje. Zakaj drvi? Koliko duševne prisotnosti more biti v tej bolni strasti, bi se razbralo iz duševne odsotnosti, ki išče utehe izven območja realnega življenja.

V koliko se motimo, če pribijemo, da je ta bolezen izrodek civilizacije in njene lica, ki nas omamlja in presnavlja našo duševnost v protinaravnem pravcu?

Civiliziranec vzame pojav blazne brzine kot nekaj po sebi umevnega in naravnega, preprost človek pa narobe. Njemu je ta pojav motenje ritma naravnega razvoja in njegovega življenja, kakor tudi zapostavljanje in omalovaževanje njega samega. Njegov odpor napram brzinam (avtovozilom) je bolj inštruktivnega značaja.

Pa se vprašajmo: Kje je krivda pretežni večini nesreč?

razvidno, da je visela gornja čeljust mastodonta cel meter preko spodnje. Z dolgima zobema je ruval slon po zemlji kakor s kakima lopatama ter si iskal hrane po močvirju ter jo z rilcem metal v žrelo. Kljub tem najdbam pa mnogi znanstveniki dvomijo, da bi se posrečilo dokazati, da je v puščavi Gobi pričetek vse človeške kulture.

Slovenski Karl May.

Pred poltridnim mesecem je začel v prevodu odličnega slovenskega prevajalca izhajati Karl May v založbi Cirilove tiskarne. Prevod izhaja — žal precej ne redno — v zvezkih po 10 pol. Izšlo je doslej 6 zvezkov, ki vsebujejo znana popisna romana »Durch die Wüste« (v prevodu »Križem po Jutrovem«) in »Durchs wilde Kurdistan« (»Po divjem Kurdistanu«). Prevod je avtoriziran. Dober je, gladko se bere, jezik je domač, orientalske izraze in lastna imena prevajalec srečno obvladuje, in je založništvo lahko z njim zadovoljno. Želeti je samo, da bi zvezki redno izhajali.

180 milijonov knjig.

Poslednje statistike javljajo, da je na vsem svetu samo v javnih knjižnicah 181 milijonov knjig. Na Nemčijo odpade od tega števila 30 milijonov knjig, na Francijo 20 milijonov in je samo v pariški nacionalni biblioteki 5 milijonov zvezkov. Bibliothèque National je največja knjižnica sveta. Na drugem mestu je državna knjižnica v Leningradu (4 milijone knjig), dočim pride knjižnica British Museuma, ki jo običajno smatrajo za največjo, šele na tretje mesto. Zagrebška vseučilišna biblioteka šteje vsega okoli pol milijona knjig in rokopisov.

Veliki francoski manevri.

Pariški »Matin« poroča, da bodo od 4. do 20. sept. na Lotarinskem veliki manevri francoski pod vodstvom generala Bressarda. Udeleževalo se jih bo 50.000 mož.

Ureme v avgustu

v pregovorih, prilikah in rekih.

O Porcijunkuli (2.) če vročina, lu-da bo prihodnja zima.

Sv. Lovrenc (10.) če jasen, tudi grozd bo strden, in vinar bo glasen, prijetna jesen.

Svetega Lovrenca grozdje mehko, vinar obeta si vino sladko.

Kadar velikega šmarna (15.) solnce peče, tedaj dobro vino v sod poteče.

Po vremenu Sv. Jerneja (24.) rada cela jesen se nareja.

Sv. Jerneja meglice popijejo strd za potice.

Šent Jerneja če je slana, bo gotovo še zijala vrana.

Dež na svetega Janeza (29.) glavce rad stori orhe piškave.

Kakor zadnji srpan vremen, tako cela jesen se drži.

Če se avgusta po gorah kadi, kupi si kozuh za zimske noči.

Če se megla zjutraj v zrak vzdiguje, slabo vreme napoveduje; če pa zemlja meglo posrka, lepo vreme na vrata trka.

Solnce srpana grozdje meči, z medom navdana ajda diši.

Srpana če veter zvedri, vreme dolgo še trpi.

Velike maše solnce, da dosti vinca sladkega.

Prva Kitajka — arhitekt

Življenje v Kitaju se hitreje modernizira, nego mislimo pri nas. Pri velikih gradbenih delih in vodnih regulacijah v provinci Čekjang n. pr. je poleg evropskih inženjerjev nastopila te dni služba prva kitajska inženjerka ga Čuvang. Ona celmači predvsem stare kitajske karte in načrte, ki so Evropejcem malo razumljivi. Imela pa je tudi že pred izbrano kitajsko publiko strokovno predavanje z velikim uspehom. Njeno glavno življenjsko delo je borba proti pogostim vodnim poplavam v Kitaju.

Posledice protiverskega boja

Čudne sadove rodi boljševiška protiverska kampanja. Sami boljševiški listi poročajo, da so v Sibiriji cela plemena prešla zopet na paganstvo, k šamanizmu. So to domorodna plemena, ki so bila že davno preobrnjena k pravoslavju, krščanstvu. Sedaj pa, ko so boljševiki vero uničili, so na stečaj odprli vrata poganstvu. Šamarizem je zelo primitivno češčenje raznih božanstev.

Ameriške oblasti in slovenske otroške igre.

Komisar oddelka za zabavo v Clevelandu, John H. Gourley, se je v listu »Ameriška domovina«, ki izhaja v tem mestu, obrnil na vse Slovence s prošnjo, naj mu dajo čim točnejše podatke in navodila o raznih otroških igrah, ki se igrajo v Jugoslaviji, zlasti pa v Sloveniji, da jih bo po sprevidu uvedel po raznih dečjih zavodih v Clevelandu.

Kuhinjo za 30.000 obedov

so nedavno otvorili v Leningradu. Poslojpe je podobno veliki tovarni. Gradnja te kuhinje je izvršena kot realizacija za uvedbo skupne prehrane in socializacije javnega življenja najprej v sovjetskih mestih in pozneje tudi v vsej Zvezi sovjetskih socialističnih republik.

Buster Keaton pride v Beograd.

Beograjski listi poročajo, da prispe v kratkem v Beograd slavni filmski zvezdnik Buster Keaton. Posetil bo razne kraje naše države, zlasti Dalmacijo, Bosno in južno Srbijo.

Beograjsko pristanišče.

Te dni se je vršila v ministrstvu prometa konferenca zastopnikov ministrstva zgradb, ministrstva prometa ter mestne občine, ki so razpravljali o gradnji beograjskega pristanišča. Za prva dela na razširjenju in modernizaciji luke naše prestolice je določenih 60 milijonov Din.

Bivši mehikanski diktator se oženil.

Iz Mehike - Cityja javljajo, da se je bivši predsednik republike, general Calles, dne 1. tm. poročil s 24letno seniorito Leonoro Lorentovo.

Sport

Teniški turnir za nacionalno prvenstvo Dravske banovine.

ISSK Maribor priredi 15. avgusta 1930 in naslednje dneve teniški turnir za nacionalno prvenstvo Dravske banovine. Igra se v naslednjih konkurencah: 1. Gospodje posamezno; 2. Dame posamezno; 3. Gospodje v dvojce; 4. Dame in gospodje v dvojce; 5. Dame v dvojce; 6. Juniorji posamezno. Prijave naj se pošljejo do 13. avgusta t. l. na naslov: Radovan Šepec, Maribor. Grajski trg 2. Igra se po pravilih JTS z »Dunlop« žogami 1930 na prostori ISSK »Maribora« in SK »Rapida« od 8. zjutraj do mraka. Odločilne igre gospodov se igrajo »Best of five«. Razpored igranja se bo objavljval vsak večer po končanih tekmah na igrišču. Žrebanje igralcev se bo vršilo dne 14. avgusta. Juniorji so igralci s še nedovršenim 18. starostnim letom.

Tekmovanje za pokal JNS.

Kakor smo že poročali, se je v nedeljo odigralo drugo kolo tekem za pokal nogometnega saveza. V vseh podsavezih so zmagali favoriti, le v področju Skopl. podsaveza tekmovalje še ni rešeno. Situacija je naslednja.

Najbolje so dosedaj odrezali beograjski klubi, ki so zmagali z veliko goaldiferenco. Obilic je visoko zmagal nad Dušanom Silnim v Vrhu s 7:3, dočim je Soko porazil Cara Lazara v Kruševcu s 6:2. Sand-u je uspelo, da se revanžira nad Hajdukom iz Osijeka, ki je predzadnjo nedeljo porazil Bačko in se tako kvalificiral za semifinale.

V četrti finale, ki se odigra v nedeljo dne 10. avgusta bo razpored brččas naslednji:

ISSK Maribor; zmagovalac Ilirija-Gradjanski (Karlovac);

Sand: Gradjanski (Osijek);

Obilic: zmagovalac iz Skoplja;

Soko: zmagovalac iz Sarajeva.

Prvo imenovani klubi so favoriti; igralo se bo v Mariboru, Osijeku, Skoplju in Sarajevu.

BSK v Južni Ameriki.

Naša reprezentanca igra v nedeljo pod firmo BSK v Rio de Janeiro proti tamkajšnjemu prvaku F. C. Vasko di Gama.

Pred državnim plavalnim prvenstvom.

Dne 8. avgusta se že prično tekme za državno prvenstvo. Prijavili so se vsi klubi Jugoslavije, ki goje plavanje — razen Maribora. Ali je resnična trditev nekega ljubljanskega dnevnika češ, da se Mariborčani sicer zelo radi kopajo, toda plavati ne znajo? Maribor ima po našem mnenju dovolj dobrih plavčev, ki bi laško sodelovali na državnem prvenstvu.

Dober gospodar.

Radoveden Mariborčan si ogleduje v okolici kmečko gospodarstvo znanca, hleve in drugo. Vpraša dekle, ki je v bližini: »Ali dajo vaše krave mnogo mleka na dan?«

— 50 do 60 litrov.

»In koliko od tega prodate?«

— 80 do 100 litrov...

Razgovor na vasi o avtomobilih.

Očani na vasi, kjer so samo še čuli o avtomobilih, se razgovarjajo, koliko stane tak avto.

Znan širokoustnež Matej: »Stavim se za 100 Din, da se danes dobi za 30.000 Din že krasen avto z 12 konjskimi silami.«

Praded Ferjan, ki avtomobila še ni videl: »To je že mogoče, samo morajo ti konji biti že zelo stari.«

Če zdravnik krivo razumeš...

Zdravnik: Gospod tovarnar, ali pijete, kakor sem naročil, slatino vedno eno uro pred obedom?

Tovarnar: Poskušal sem, gospod zdravnik, skozi celi teden, pa sem vedno vzdržal samo četrto uro!

Mož: Čuj, Berta, koliko let imaš v resnici?

Žena: Ali, saj vendar več, dvajset štiri.

Mož: Seveda, saj ti moram verjeti, ker mi trdiš to že sedem let.

Protiverski boji v Rusiji

Škof Serafin, ki je utekel te dni iz Rusije v Berlin, pripoveduje zelo zanimive stvari o sovjetskem raju. V protiverski politiki sovjetske vlade je odločilna takozvana »antireligiozna pijaletka«, ki jo je sestavila Zveza brezbožnikov. Po tem načrtu se mora v Rusiji zapreti vsako leto petina vseh obstoječih cerkva, tako, da ne bo po preteku petih let na vsem ozemlju Sovjetske Rusije niti ene cerkve, ki bi služila svojemu namenu. Duhovniki so na ulicah izpostavljeni najhujšim zasramovanjem in zasmejanju. Zato verniki prosijo svečeni-ke, naj ne oblačijo svečeniških oblačil. Sicer so pa duhovniki tudi še iz nekega drugega razloga prisiljeni oblačiti civilne obleke. Blago za obleke se namreč dobiva le v kooperativnih in državnih trgovinah, in sicer proti izkaznici. Teh izkaznic pa duhovniki ne dobijo. Protiverska borba v Rusiji je najsilnejša v šolah. Vršijo se strogo nadzorstvo nad deco, ki obiskuje cerkve. Če gre tu za otroka proletarca, izgubi pravico do posejanja višjih učnih zavoda. Celo najnežnejše mladino mučijo z vprašanji, ali nosi morda križec okoli vrata, ali kdaj molijo itd.

Pred tremi milijoni let

Znameniti ameriški raziskovalec Andrews vodi, kot znano, ekspedicio ameriškega muzeja za prirodnoznanstvo v namenu, dokazati, da je puščava Gobi zibelka človeštva in da se je na tem ozemlju razvila prva kultura. Po poslednjih vestih iz Newyorka beleži odprava že prav lepe uspehe. Iz Pekinga namreč brzojavljajo, da je našel Andrews v družbi Francoza Chardina fosilne mastodont, ki so stari verjetno kake tri milijone let. Posrečilo se je sestaviti okostnjak in ugotoviti, da gre za žival iz vrste Platybelonov. Sicer so to vrsto predzgodovinskega slona zasledili že tudi drugje, vendar polagajo tej najdenini prav tako veliko važnost. Po rekonstrukciji je jasno

K. M. Čapek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač. 31

»Dajte mir!« je odsekala gospa Putova in odhite-la med vrbovje. Čez malo časa se je vrnila, na eni strani obširnejša.

»Tako, prosim, tu je sedma!«

Način, kako je res vzela izpod svojega kopalnega plašča to sedmo in jo porinila naprej, je vrnil »Opalki« zopet smeh, ki ji ga je bila vzela Silva.

Pojavila se je vitka mlada deklica velikih oči v ši-roki rožnati obleki, brčkone lastnega izdelka, ki jo je zagrinjala od ramen do polovice meč. Bila je bolj oblečena nego v obleki za ulico in vsi trikoji okrog in okrog so se temu hehetali.

»Gospodična Jiřina, filozofka, študira zgodovino umetnosti in estetike,« je predstavljala slikarica. »Ni-sem je mogla spraviti iz vrbovja drugače nego pod plaščem. Gospodična Jiřina je pod mojim posebnim varstvom in jaz upam v njenem imenu, da ne bo raz-očarana v svojem pričakovanju, ki jo pelje v družbo umetnic. Ni se nadejala družbe gospodov in prosim gospode, da bi se na to ozirali.«

V potrdilo so se zakrohotali gospodje v zboru, naj-bolj menda zato, ker jih je tako boječe motrila s svo-jimi velikimi očmi, dokler jih ni vsa zardela povsila.

»To so ogromne oči!« je rekel dr. Černý, sedé na velikem robcu blizu Jindre.

»Pri teh traja trenutek dvakrat tako dolgo kakor pri navadnih. Deklé kakor jagoda, ta se tudi rdi do zemlje.«

»Prosim?« je pomežiknila gospa Putova, in prista-vila mirneje: »Upam, doktor Černý, da imate aparat s seboj!«

»Zastonj upate, milostljiva! Prosim!« se je posme-hoval dr. Černý, pograbil svetel jermenček, ki je s čr-no črto delil njegovo belo obleko (on edini je ostal oblečen) v dva dela, in se bahal z njim. Potem je porinil velik amaterski aparat od zadaj na sprednjo stran.

Iz žepa je izvlekel pest nečesa aluminijevega in je z veliko naglico izpredel iz tega fotografski stativ, tako da je bilo neverjetno, kako je mogel biti zložen v tako majhni shrani.

Člani »Opalke« so legli na solnce z glavami k sebi v dveh vrstah, gospodje v eni, dame v drugi, to naj bi bila očitno »morgue«. Vsi so se cvrli — tudi dr. Pa-vák je legel na svoje mesto — kakor so tožili, tokrat »brez masti«, brez vazelina.

Jindre na srečo ni nihče silil, morda so čutili, da bi odklenil.

Jiřino si je položila gospa Putova na svojo stran, takorekoč pod pazduho, in videč, da je ostala Silva shuljena na svojem mestu, je še vstala, ji kakor mati odkrila oči, ji dala dolg poljub in jo nežno položila na travnik.

Čeprav ihti žena izključno le z oprsjem, je poska-koval barbarski ornament na batikovem trikoju Silvi-nem, ki je kazal dekorativni »popok«, pri vsakem zgi-bu njenih prsi, ki so bile prav tako naznačene z bru-talno barvo totoma.

To je bila globoka, kljub vsej kultiviranosti Silve neodoljiva boleš, katere krčeviti napadi so bili nepre-magljivi kakor kolcanje, kakor bi se maščevali za na-ivni humor vzhodnoazijske umetnosti, v katero se je drznila z Malvo obleči.

»To je tudi kuriozen slučaj s tole Silvo Tustovo; jo poznate?« je izpregovoril polglasno dr. Černý.

»Se sanja se mi ne!« je odgovoril Jindra.

»Ali verjamete, da je to deklé pred poroko z ženi-nom, ki ga ne ljubi in tudi ljubiti ne more, ker je na celem telesu — kakor pravi sveto pismo — hrom, da ga poroči, ne da bi je kdo silil k temu, saj ga bo morala sama živiti, in prav za prav ga že živi s tem, kar si prisluži s svojo šivanko, da, čeprav ga vzame notori-čno brez ljubezni, vendar to stori iz ljubezni do svojega strastno oboževanega ljubčka?«

»Spoznal sem, gospod doktor,« je rekel Jindra, »da tako rečem, da se zelo radi šalite, in da gojite pa-radokse menda tako kakor drug amater — tulpe —«

»Pardon, pardon!« ga je prekinil dr. Černý, »to ni paradokson, ni šala, vsaka beseda je do pičice sveta resnica, kakor tu pred vami sedim. Če se vam zdi to, kar sem doslej rekel, uganka, sem vam jo dolžan raz-ložiti. Predvsem: strastno oboževani ljubček je — mr-tev, zmrznil je na ruski fronti! Kaša od umetniške tvr-dke »Fabr - Kaša«. Ali niste nikoli videli na praških raz-stavah slik z znamko »Fabr-Kaša«? Ne poznate njihovih fresk za Husov dom, ki bi bil moral biti postavljen po prvotnem načrtu na Staromestnem trgu na mestu spomenika; ne poznate načrtov seveda za te freske, ki so dobili tedaj prvo ceno? In to zato, ker Fabr ni na-nje segel niti s prstom, že takrat ni mogel. Morate nam-reč tudi vedeti, da bi bil moral ta Kaša že enkrat zm-rzniti. Oba sta bila strastna smučarja in brž ko je na Krkonoših padlo malo snega, sta bila Fabr - Kaša prva, ki sta ga razsmučarila. Pri nekaterih tekmah, temu je morda petnajst let, ki so se vršile v strašnem mrazu in v megli, se Kaša ni vrnil. Zabldil je v gorah. Seveda je bilo vse iskanje ekspedicijski, ki so bile za njim odpo-slane, zaman, ena za drugo so se vračale, ne da bi bile kaj opravile; Fabr je bil, ki ga je ob pol treh jutraj prinesel na rami v Holzmühle, ves razgret, da je kar z njega teklo. Kaša je bil za glavo večji od njega. Kašo so vzbudili, toda ko ga je tovariš spravil v Prago, je legel sam in do danes ni vstal. Če sta bila poprej več nego brata, od tega časa sta bila prav za prav en člo-vek. Tako prijateljstvo je mogoče samo med umetniki, in skoro le med upodabljaljivimi, verjemite, to poznam, živim v teh krogih. Seveda Kaša, ki se je rešil brez ne-sreče, je bil Fabru dolžan življenje in zdravje, žrtvoval mu je torej svoje. Njegove noge in roke so pripadale tovarišu in še več, in to je bilo, kar je napravilo iz njiju nele enega človeka, ampak enega umetnika. Doslej je bil Fabr velik v sujetu, koncepciji in kompoziciji, toda manj nego srednje vrste risar, kolorist pa sploh ne; kar je imel Fabr, to je nedostajalo Kaši popolnoma. zato pa je znal rokodelstvo efef! Ležal je torej Fabr v atelijeju na zofi v gunjah in Kaša, ki je slikal doslej le izvrstna zatišja in slabe portrete, je slikal zdaj Fabrove slike, ki se jih Fabr niti dotaknil ni; že takoj prvo teh skup-nih del je bilo triumf. Kaša je nosil Fabra dobesedno na rokah in vredno je bilo pogledati, ko je Kaša vozil Fa-bra v naslonjaču po razstavi in tale Tustova z njima; ni imela svojega lastnega atelijeja, delala je v njunem. Kakor vse ženske, se je zatelebala v Kašo in vnel se je tudi on, čeprav se je doslej ženskam le smejal; če si Silva razpusti lase, bi človek norel za njo; a vidite, da je z zavito glavo kakor Mestrovicéva. Ker je bilo to prvič v njegovem življenju, se je zaljubil Kaša kakor fantič; pripovedovali so o tem pravljice, Šarka na Cti-rado, to je ona. Ta atelijejev roman ni bil niti tako eno-staven; dokler ni bilo tu Šarke, je bilo Fabru vse eno, kaj si ta dva za njegovim hrptom šepčeta, samo da delo ni stalo; potem pa mu ni bilo več vse eno, prišlo je celo do zamer... Za psihologa bi bilo tukaj rodovitno polje, marsikaj se da kombinirati. Jaz sem bil tam ku-han in pečen; nočem po nepotrebnem govoriti, ali Fabr je bil ljubosumen: samo spoznati se ni dalo, ali na Silvo, ker mu odtujaše Kašo, ali pa na Kašo, ker se bo oženil s Silvo; do epikrize je prišlo, ko je moral Kaša na voj-

sko. In veste, kako se je to razrešilo? To menda ve-ste, rekel sem vam že vnaprej, Silva bi se bila ujokala, toda Kaša je bil kakor skala, o vojni poroki ni hotel ni-ti slišati, čeprav je kar gorel zanjo; toda jaz bi stavlil glavo, da med njima ni bilo obveznosti, ki veže pošte-nega moža. Nasprotno, preden se je odpeljal na fronto, je morala Silva svečano priseči in se s svojo ljubeznijo do Kaše zavezati, da Fabra ne bo nikoli zapustila, naj pride, kar hoče. In zdaj si vzame Fabra za moža... češ da bi ljudem zaprla usta in mogla izpolniti svojo ob-ljubo. Da ni sentimentalna, ampak nasprotno, da je pri-stopna radostim življenja, to smo vendar videli. Prav tako tudi to, kako se je razjokala zaradi Kaše; ti njeni napadi sredi najbujnejšega veselja so pogosti. Če je res, da bi rešitelj življenja njenega ljubčka brez nje poginil, je res tudi to, da ima toliko časa, da se lahko Opalki in Malvi na ljubo loči od njega celo pol dneva... Vrag naj to razume; niso-li vzroki Silve Tustove koncem koncev vendarle utilitaristični... Njene bakroreze, od-kar jih dela Fabr, ne da bi se jih dotaknil, ljudje hlastno kupujejo. Niti nje same se ne dotakne, saj je tak revež, da mu mora dati ščipalnik na nos, da more pogledati ploščo ali list... Na lastne oči sem to videl! Zanimivo, kajne?«

»Gotovo!« je odgovoril Jindra in njegov pogled je sočutno počival na Silvi, ki jo je bila Malva batikovala, čeprav je bil jezen na dra. Černega, ker je poškrppl dogodek s činično opombo o utilitarističnih motivih mlade umetnice.

»Nihče ne uide svoji usodi!« je dodal dr. Černý v istem tonu poniževalne persiflaže, »Komur je namenje-no, da/zmrzne, ta zmrzne, če ne v Krkonoših, pa v Kar-patih. Kašo so našli mrtvega nekje pri Keresmezö!«

Z nekoliko drugačnim očesom je gledal sedaj na Silvo Jindra.

Toda zraven nje je nepremično ležala pod var-stvom gospe Putove — Jiřina.

»Kaj je to, kaj naj bo s kraljico Satavahano in ostalimi šestimi kraljicami kralja Savathane?« je vprašal dra. Černega kljub vsej nenaklonjenosti napram nje-mu.

»Oj, tega vi ne veste? O tem bi vas najbolje poučil kralj Satavahana sam.«

»Pa kdo je to?« je vzkliknil Jindra, poln sluteni.

»Gospod dr. Pavák.«

»Kako?« se je dvignil Jindra.

»Skoro zaletelo se mu je.«

»Takoj boste videli!« je odgovoril dr. Černý, »fo-tografiral bom ves ta harem... Milostljiva gospa!« je zaklical. »Ali naj čakamo, da solnce zaide? Zdaj je naj-lepša svetloba! Priprave tudi zahtevajo nekaj minut!«

Ali gospo Putovo so morali buditi, tako trdno je zaspala na solncu.

Izvršil je to pianist Janč, virtuosno zatrobivši nad njo z usti reveille.

Gospa Putova se je smejala, toda malo sram jo je bilo; popravila si je pod navoščeno čepico nekoliko po-beglih las, med katerimi so se pokazale tri štiri srebrne nitke, ki so se tem bolj svetile, ker so bili ostali lasje črni kakor smola.

»Hitro na delo!« je velela načelnica Opalke, »upam, da ste si, cenjene dame in gospodje, vsi za-pomnili svoja mesta in svojo pozo!«

Mlade dame so med veselim krikom poskakale v eno izmed številnih krnic kakor žabe; Jiřina je zlezla v vodo boječe in šele na prav prijazno prigovarjanje go-spe Putove.

»Ženske oči so dvoje,« je pripomnil dr. Černý, »zverinske in zvite, ene od teh ima gospa pl. Častolo-vic.«

(Nadaljevanje sledi.)

Časopisi in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg.

1654

Iščem tri eventuelno dvo-sobno

stanovanje v centru ali koroškem pred-mestju. Ponudbe pod: »1. september« na upravo lista.

2206

Košnja otave

na prodaj. Vprašati Strossmajerjeva ul. št. 23.

2205

Gramofone popravlja precizno le me-hanična delavnica JUSTIN GU-STINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira naj-boljših gramofonov znamke »Co-lumbia« in gramofonskih plošč. 602

Iščem stanovanje

s tremi sobami in kopalnico v novi hiši za dve osebi v centru mesta. Naslov v upravi lista.

2209

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska uli-ca 3 za kavarno »Astoria.«

IX

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških po-slopij vsaka montažna popravila, po-pravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni.

XII

Za potovanje:

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kov-čki za auto in kolekcijo vzorcev po naročilu. I. Kravos, Maribor, Alek-sandrova 13.

1763

Čevlje

izdeluje vsakovrstne po meri in ima zalogo v lastni delavnici po najnižjih cenah. Ivan Krojs, Maribor, Koroška cesta 18.

2180

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice.

529

MOŠKA ČRNA OBLEKA

za srednjo postavo, skoro nova, se ceno proda. — Beograjska ulica 22. part., levo.

Juristi!

Sodne takse

broširano 32 Din, platno 44 Din, so pravkar izšle pri Tiskovni zadrugi v Mariboru Aleksandrova cesta šte. 13

'Park kavarna'

Koncert

Od danes naprej novi program s spre-m-ljavo harfe. — Začetek ob 16. uri in igra do 23. ure.

2203